

MAGYAR MUSA.

Költ Bétsben 20. Jan. 1787.

KAROLINA Kisafszonynak magáról és magában való Megjegyzései.

Ifjú vagyok én még, 's éltem² Tavaszszának.
 Most nyitom virágát kedves Rósájának.
 De mind a' mit látok, arra emlékeztet,
 Melly szivemmel terhes fájdalmat éreztet,
 Hogy a' virágoknak ideje elenyész
 Mint harmat, mihelyt a' nap rajta erőt vész.
 Nem példaké erre virági Kertémnek,
 Mellyek örömei vóltanak szememnek?
 A' kedves viola, a' fárga hijáztint
 Mind oda! elhervadt, nem hagyott femmi szint!
 Hol az illatozó orgona' virága,
 Vagy a' kerek rósa' égő pirossága?
 Hol a' szekfü drága fűszerfzám szagával,
 Szemet neveltető vig mosolygásával?
 Ez előtt edgy-néhány héttel virágzának,
 Szinekkel jádfzának és illatozának —
 Hol vagynak már! — Ha én olyan virág léfzek
 Melly tsak virágozik 's egyebet nem téfzek;
 Elébb mint gondolnám, femmivé enyészek,
 Semmi jót nem tévén, az mástól fe vészek.
 Ifjúságomnak hát gyenge ezten lejét,
 Ugy nézem, mint éltem legmúlóbb idéjét,

'S ezen túl akarom vinni életemet,
Hogy megérelhessem édes gyümölcsemet.

A' Szépség nem egyéb, hanem múló virág,
Mellyet az idő, bú 's betegség oszferág.
Láttam fok nagy idős Főszfzonyságokat,
Kiknek a' barázdás rántzok ortzajokat
Megszántották, noha a' mint beszéltetik,
Szépek voltak; ámbár már nem esmértetik.

'S ugyan ezen eset vár készen engemet,
Mihellyt elhervaszttya a' nyár szépségemet.
De ezek a' Dámák ép kegyességekért
Tiszteltettek jámbor 's szent szelidségekért,
Vezetvén éltekben mindég az értelem,
Mellyre tanítá az Isteni félelem.
Ezeket vészem hát követő mustrául,
Rövid életemnek tsapó-sinórául.

A' Szépség tsak kevés esztendeig tarthat,
Igen bizonytalan, hogy meddig maradhat.
Állandó szerelmet 's tartós megbetsülést
Nem szerezhet; hanem megvetést 's meghülést.
Edgy-néhány óra, nap, hét, hónap, esztendő
A' Leány' szépsége, 's osztán elveszendő.
Hogy tarthattyuk hát meg kedvesünknek szivét,
Mellybe tsak szépségünk lötte sebess ivét?
Ha ez elmúl, elkell annakis maradni;
Mivel mints már reá minek okot adni:
De a' VIRTUS követ egészsz életünkben,
'S olyan szivet tart meg hóltig Kébelünkben,
Mellyet hozzánk tám tsak szépségünk hóditott
'Sofztán jó erköltsünk úgy állandósított. —

Egyedül a' jó sziv, 's világos értelem

Maradnak, a' midõn szembe-szállnak velem

A' mostoha Napok, mellyek elragadják

Vólt gyönyörüségim, és ifjabbnak adják:

De óh melly örömet érezek magamban,

Tsendes's nyugottlévén minden dõlgaimban! →

Mert a' szépség nekünk a' görbe vénséget

Tisztellé nem téfzi 's nem ad tsendeséget

Ha *virtus* nints, nemis nyújt gyönyörüséget,

De teli pohárral mér keserüséget.

Esmérek egy Leányt, a' ki Vénségétõl

Jobban fél, mint a' fir' fetét mélységetõl.

Meg kell halni? — Meghal hát örömet szépen,

Mint rántzos Orzával búban éljen véneu.

Im e' bõldogtalan! ha szépsége elvéfz,

Véle minden kedve 's öröme oda léfz,

Nem talál femmi jó foglalatosságot;

Hanem bús 's martzongó nyughátatlanságot;

Most még ugyan szíve maga szépségéhez

Folyamodik mint edgy bálvány Istenéhez.

Öröme' Tengerén ufzkál ha ortzáját

Láthattya fejrrel elegy pár rósáját! — —

Oh hijábanvaló gondolat lelkeimtõl

Mezfze távozz! fussel ártatlan szívemtõl!

Lelkem! tsak cz egyben foglalatostodjál

Hogy jóról a' rofzfzra elnetántodrodjál,

Rakdmeg Ifjúságod' ép ártatlansággal,

Mindenütt szály szembe a' fajtalansággal.

A' *VIRTUST* tedd tárgyúl serény futásodnak;

Igy leszfz bõldog vége tusakodásodnak.

A' leg első *Virtus* a' szemérmesség

A' Leányban, mellyet követ a' szelidség.

Nem

Nem régiben láttam egy szentelen Leánt,
 Kit szívem valóban mint boldogtalant szánt.
 Nem láttam én ennél már szentelenebbet.
 Az embri nemben, sem nemtelenebbet.
 Életemben egyszer láttam egy szentelen
 Férjfit; de koránt-sem volt ily erköltstelen,
 Melly könnyű volt által-látni, hogy ha elvész
 A' szémermetesség szívünkől elenyész,
 Egyszeribe oda mindenyökerestől
 A' több *virtus*, skidül belöllök tövestől.
 Ugy tettik énnékem, hogy határúl tette
 A' Fő-Ur e' vittust, 's fántzáúl vetette
 Több *virtus*ainknak; mellyen ha túl lépünk
 Minden jót egyfzerre szívünkől kitepünk.
 A' *szémermetesség* hiv Orzö-angyala
 Minden *virtus*unknak, 's edgy erőss kőfala;
 Szépségünknek pedig drága Koronája,
 Mészze illatozó Sáróni Rósája.
 E' né kül a' szép test földre heveredett,
 A' porban mász, és rút szennyel keveredett,
 Melly érzékenysége van gyenge szívemnek,
 Velem mind az egészsz szép aszszonyi Nemnek!
 Tapasztalom, hogy mi könnyebben érezünk
 Mindent 's mindenreis hájlandóbban térünk.
 A' bölts Góndvifelés az érzékenységnek
 Jobb eszközt adta a' Fejérnépségnek.
 'S ezzel mire tanit? hogy a' barátsággra,
 A' tsendes *virtusra*, 's szelid nyájjaflagra
 Hajlandóbbak légyünk; 's kiirtsunk szívünkől
 Minden durvaságot gyenge kebelünkől.
 Mivel Lekünk könnyen felindíthatatik
 Szívünk mint a' viasz hajtogartathatik,

Ber-

Benne a' mi szép, jó, könnyebben ragadhat,
A' nemes 's felséges allandón maradhat.
Ugy igyekszem hát hogy elneragadtassam
Erzékenységimtől, 's roszszra ne vonassam;
Virtusimnak inkább támasz-gyámolai
Légyenek ingatlan 's tömött ofzlopai.

KÁROLINA! légyen a' *Virtus* mindened!
Bár fokba kerüljön erre szert kell tenned!
Zöld Ifjúságodnak Levele majd elhull,
Mih-lyt élted' Tele szelével megzudúl.
De tégedet e' Kints ép épségben megtart,
Tsendes kebeledtol elzár minden Zavart.
Melly sziveket ezzel, 's józan értelmekkel
Megnyertél, hóltokig tartanak sziveddel.
Ősz fejed' tisztelik, 's jól szólnak felölled,
A' vétek pirúlva mezszefut előlled.

Mindenható, Fő-Jó, Könyörülő Isten,
Ki nek van egyedül hatalmad szivemen!
Gyenge Ifjúságom' tántorgó folyásat
Erosítsd, sörizd-meg lépéset járását!
Látod melly erőtlen és tudatlan vagyok!
Erzékeny mejjemnek indulati nagyok!
Hijábanvalóság 's veszettség ostromol,
Mindenfelől szivem' básttyájára omol.
Őrizzem! hogy bé né-rontson a' szivembe,
Ez ellenség, 's Zászlót ne üssön mejjembe.
A' bolond Ifjúság bálvány Aranyborját
Tördöszve 's szél szárnyra botsásd minden porját,
Irtsdki Lelkemből az hafzontalanságot,
A' bűnre hajlandó zabolátlanságot.
Plántáld belé a' te igaz félelmedet,
'S máffal ofzthatatlan szent szeretedet;

Hogy

Hogy az nékem a' te erőss fegedelmed'

Nyer-e-meg örök jó'm megadó kegyelmed,
Es a' hízeltetés' mézes köteleit

Mellyek meg kötözik a' Szűzek' sziveit,
Eltépjem — Adjad, hogy a' nemes szemérem

Fussa el legottan mindeuik tsepp vérem'
Mihellyt olyan dólgot látok, melly tenéked

Nem tettzik; 's meg sérti igaz és szent széked,
Engedd ne veszesselem ép 's jó nevemet!

Tartsd meg mindenknél szeplőtlen híremet!
A' mostani veszett világnak mérgével

Adjad ne veszszem meg szívem rút férgével!
Atyám! és én Uram! hald meg könyörgésem'!

Nyerjen választ tölled ez esedezésem!

*A' Magyar országai Fő és kisebb iskolákat illető F.
Ts. és K. Rendelés.*

Ő Felsége méltóztatott viszontag azon kegyel-
mes rendelését megújítani, melly által 1784-ben a'
jelentetett vala, hogy 3. esztendő' után mind a' na-
gyobb, mind a' Grámmátikát tanító iskolákban a' Deák
nyelv megszünvén, az élő német nyelvnek tárjai fognak
felnnyittatni. Ez az idő ezen folyó esztendőben, Okt.
3-dik napján eltelvén, nem tsak az hogy az emelített
iskolákba egy németül nemtűdó fe vétettetikbé; ha-
nem a' kik már azokban jó előmenetelt tettekis, ha
azon nyelvnek esméreren kívül lésznek, a' Músáknak
küszobeitől elzárattátnak, mivel minden tanítáfok né-
metül fognak folyni.

T u d ó s í t á s.

Ama' Néhai nagy emlékezetű Tiszt. Tudós
Bód Péternek *Magyar Athénás* nevű Könyvét, a-
vagy az Erdélyben és M. Országban élt Tudós Em-
bereknek, nevezetesebben a' kik valami világ' eleibe
bótsátott Irások' által esméretesekké lettek, 's jó em-
lé-

lékezeteket fenn-hagyták, históriájokat, számos helyeken való megjobbitással, és négy vagy öt akkori megbovitással szándékozik világ' eleibe bocsátani a' N. Györi R. Sz. Ekklesia' mostani lelki Tanítója Szerentsi Nagy István Ur. Minthogy pedig az e' féle munkákban, akármelley ferény utánna való járással és szemes vigyázással is, tsupan csak a' maga tulajdon gondoskodása és ereje által, magános személy, másoknak segitsége nélkül, alig bocsáthat valamelly tökéletest világ' eleibe: Kéri azért a' minden karban és állapotban lévő Erdemes Tudós Közönséget, hogy ezen Köz Jóna törekedő hasznos szándékát ezen Munkának tökéletesítésére szolgáló tudósításokkal elősegélleni méltóztasson. Kezénél vagynak ugyan az említett Tiszt. Úrnak a' maga' szorgalmatos gyűjteményéből való és baráti által közöltetett jegyzéseken kívül 1) R. P. Horányi *Memoria Hungarorum &c.* 2) D. D. Wesspremi *Succincta Medicorum Hung. & Transylvaniæ Biographia*, 3) *Walaszký Conspectus reip. Liter. in Hungaria.* 4) *Seiverts Nachrichten von Siebenbürg. Gelehrten und ihren Schriften.* 5) *Haneri Adversaria de Scriptoribus Rer. Hungar.* 6) *Das gelehrte Oesterreich*, Czwittinger és más nyomtatásban lévő 's erre szolgálható munkák: mindazáltal mivel ezekbe is fok hibák tsúfztak bé, fok érdemes Tudósok kimaradtak, némelleyek újjabbak is lévén hogy sem bé-mehettek volna, mások pedig hibásan iktattattak bé; azt kéri azért a' Tiszt. Úr az Erdemes Tudós Közönségtől, hogy az észre vett és megjegyzett hibáknak megjobbitásokról, az elmaradtaknak béiktatásokról méltóztassanak a' közelébb jövő Sz. Jósef napi Pesti vásárig Györbe tudósításokat küldeni. Nevezetesen a' mostan élő Erdemes Tudós Auktor Uraktól kikéri, egygy kis rövid Biographiájokkaj

egyetemben, nyomtatás alá mentt vagy még kéz-írásban lévő munkájoknak feljegyzését és elküldését. Minthogy ez a munka Tudós Eleinknek kedves emlékezeteket a feledékenység ellen óltalmazni, az ő hamvaiknak tisztességet tenni, 's ez által az ő jó példájoknak követésére a mostaniakat és ezután leendő maradékot felsekcenteni törekedik: tellyes bizodalommal vagyon a T. Úr a maga halhatatlanságra vágyódó, a' virtust betsüllő és megjutalmaztató 's a' köz jót előmozdítani szerető Magyar Nemzetéhez, hogy illyen nagy jóra való igyekezetében a' kérttegedelmet, az azt nyújtani tudók, meg nem tagadják; anynyival is inkább, mivel azt igéri, hogy a' Segítőknék nevekről érdemlett ditsérettel meg fog emlékezni mind előljáró beszédében, mind egyebütt. Nem tsak azoknak léfzen pedig ezen Tudós Magyarok' Várossában polgári jussok, a' kik valamelly világ' eleibe botsátott irások által szereztek érdemet magoknak, hanem azoknak is, a' kik a' Tudományok' és azoknak Fészkeik aránt akármmódon jól érdemlettek. És minthogy ebben a' Városban nem léfzen Nemzetre és Vallásra való tekintet, hanem tökéletes *Tolerantia* leszen; nem fognak hát irtózni ennek Polgári közzé, béirattatni ákarmelylyik Nemzetből és Vallásból való értelmes Tudós Urak. Még ez az egygy kérése is léfzen a' T. Úrnak: A' kik tudósítáfsokat rend kívül való alkalmatosságokon nem tehetvén, Postán téfzik, kivált a' tehetősebb Uraktól azt infálja, hogy méltóztassanak Leveleiket *Francon* küldeni, mert fokkal könnyebben vífelheti egygy Közönség a' fok helyekről öfzfzetődült tudósítáfsoknak ebbéli terhét, hogy sem egygy szoros környülállások között lévő szegény Prédikátor.

Sz. S.